

śrīādināthāya namo 'stu tasmai  
 yenopadiṣṭā haṭhayogavidyā /  
 vibhrājate pronnatarājayogam  
 āroḍhum icchor adhirohiṇīva (1.1)

guruṃ natvā śivaṃ sāksādbrahmānandena tanyate / haṭhapradīpikājyotsnā yogamār-  
 gaprakāśikā //

idānimtanānām subodhārtham asyāḥ (variant: idānim janānām Lonavla Ed) suvijñāya  
 gorakṣasiddhāntahārdam / mayā meruśāstripramukhyābhiyogāt sphuṭam kathyate 'tyan-  
 tagūḍho 'pi bhāvaḥ //

mumukṣujanahitārtham rājayogadvārā kaivalyaphalām haṭhapradīpikām vidhitsuḥ para-  
 makārūṇikaḥ svātmārāmayogīndras tatprat'yūhanivṛttaye haṭhayogapravartakaśrīmadādināthana-  
 maskāralakṣaṇam maṅgalaṃ tāvad ācarati—śrīādināthāyetyādinā /

tasmai śrīādināthāya namo 'stv ity anvayaḥ / ādiś cāsau nāthaś ca ādināthaḥ sarveśvaraḥ  
 śiva ity arthaḥ / śrīmān ādināthaḥ śrīādināthaḥ tasmai śrīādināthāya / śrīśabda ādir yasya  
 saḥ śrīādiḥ, śrīādiś cāsau nāthaś ca śrīādināthaḥ, tasmai śrīādināthāya / śrīnāthāya viṣṇava  
 iti vārthaḥ / śrī ādināthāyety atra yaṇabhāvas tu api māṣam maṣam kuryāc chandobhaṅ-  
 gam tyajed girām iti chandovidām sampradāyād uccāraṇasauṣṭhāvāc ceti bodhyam / namaḥ  
 prahvibhāvo 'stu / prārthanāyām loṭ / tasmai / kasmai ity apekṣāyām āha yeneti / yena ād-  
 ināthena upadiṣṭā girijāyai haṭhayogavidyā / haś ca ṭhaś ca haṭhau sūryacandrau tayor yogo  
 haṭhayogaḥ / etena haṭhaśabdavācyayoḥ sūryacandrākhyayoḥ prāṇāpānayoḥ aikyalakṣaṇaḥ  
 prāṇāyāmo haṭhayoga iti haṭhayogasya lakṣaṇam siddham / yathā coktam gorakṣanāthena  
 siddhasiddhāntapaddhatau—

hakāraḥ kīrtitaḥ sūryaṣ ṭhakāraś candra ucyaṭe / sūryacandramasor yogād dhaṭhayogo  
 nigadyate // [si.si.pa. 1.69] iti /

tatpradīpikā vidyā haṭhayogavidyā haṭhayogaśāstram iti yāvat / girijāyai ādināthakṛto  
 haṭhavidyopadeśo mahākālayogaśāstrādaḥ prasiddhaḥ /

prakarṣeṇa unnataḥ pronnataḥ / mantrayogahaṭhayogaḍinām adharabhūmīnām uttarab-  
 hūmitvād rājayogasya pronnatatvam / rājayogaś ca sarvavṛttinirodhalakṣaṇo 'samprajñā-  
 tayogaḥ / tam icchor mumukṣor adhirohiṇīva adhiruhyate 'nayety adhirohiṇī niśreṇīva vibhrā-  
 jate viśeṣeṇa bhrājate śobhate / yathā pronnatasaudham āroḍhum icchor adhirohiṇy anāyāsena  
 saudhaprāpikā bhavati evaṃ haṭhadīpikāpi pronnatarājayogam āroḍhum icchor anāyāsena  
 rājayogaprāpikā bhavatīti / upamālaṅkāraḥ / indravajrākhyam vṛttam //1//

praṇamya śrīguruṃ nātham svātmārāmeṇa yoginā / kevalam rājayogāya haṭhavidyopadiśy-

ate //2//

evaṃ paramagurunamaskāralakṣaṇaṃ maṅgalaṃ kṛtvā vighnabāhulye maṅgalabāhulyasyāpy  
 apekṣitatvāt svagurunamaskārātmakaṃ maṅgalaṃ ācarann asya granthasya viśayaprayo-  
 janādīn pradarśayati—praṇamyeti / śrīmantam guruṃ śrīguruṃ nāthaṃ śrīgurunāthaṃ,  
 svagurum iti yāvat / praṇamya prakarṣeṇa bhaktipūrvakaṃ natvā svātmārāmeṇa yoginā  
 yogo'syāstīti yena / kevalaṃ rājayogāya kevalaṃ rājayogārthaṃ haṭhavidyopadiśyata ity an-  
 vayaḥ / haṭhavidyāyā rājayoga eva mukhyaṃ phalaṃ na siddhaya iti kevalapadasyābhiprāyaḥ  
 / siddhayaḥ tv ānuṣaṅgiyaḥ / etena rājayogaphalasahito haṭhayogo'sya granthasya viśayaḥ /  
 rājayogadvārā kaivalyaṃ cāsyā phalam / tatkāmaś cādhikārī / granthaviśayayoḥ pratipādyapratipā-  
 dakabhāvaḥ sambandhaḥ / granthasya kaivalyasya ca prayojyaprayojakabhāvaḥ samband-  
 haḥ / granthābhidheyasya saphalayogasya kaivalyasya ca sādhyasāadhanabhāvaḥ sambandha  
 ity uktam //2//